

## บทที่ 2

### วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. แนวคิดเบื้องต้นเกี่ยวกับการทำวิทยานิพนธ์
2. ปัจจัยในการทำวิทยานิพนธ์
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
4. กรอบแนวคิดในการวิจัย

### แนวคิดเบื้องต้นเกี่ยวกับการทำวิทยานิพนธ์

#### ความหมายของวิทยานิพนธ์

ชินวรา สุนทรสีมะ (2541, หน้า 4) ได้กล่าวถึงวิทยานิพนธ์ไว้ว่า เป็นเอกสารที่ใช้เป็นส่วนประกอบในการศึกษาเพื่อรับปริญญาบัตร หรือประกาศนียบัตรจากสถาบันการศึกษา

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542, หน้า 1079) ได้ให้ความหมายของวิทยานิพนธ์ไว้ว่า “วิทยานิพนธ์ หมายถึง บทนิพนธ์ที่ผู้เรียบเรียงยกเอาหัวข้อเรื่องใดเรื่องหนึ่งขึ้นวิจัย หรือพรรณนาขยายความ โดยนับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา เพื่อเสนอรับปริญญา”

มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์, สำนักงานประสานงานบัณฑิตศึกษา (2548, หน้า 1-2) ได้ให้ความหมายของวิทยานิพนธ์ (thesis) ไว้ว่า บทนิพนธ์หรือรายงานทางวิชาการ ที่เรียบเรียงหรือเขียนขึ้น โดยนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา เพื่อเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามเงื่อนไขของหลักสูตรมหาบัณฑิต หรือดุษฎีบัณฑิต โดยมีลักษณะสำคัญ ดังนี้

1. เป็นบทนิพนธ์เกี่ยวกับหัวข้อใดหัวข้อหนึ่ง ซึ่งนักศึกษาได้รับอนุมัติ ให้ทำการวิจัย และได้ดำเนินการตามกระบวนการทางวิชาการจนเสร็จสมบูรณ์
2. เป็นงานเขียนทางวิชาการ ที่กล่าวถึงขั้นตอน วิธีการ และผลการศึกษาวิจัย โดยเขียนอย่างเป็นระบบ มีแบบแผน ตามที่กำหนด โดยเฉพาะอย่างยิ่งพึงมีการประมวลข้อความรู้สังเคราะห์ วิเคราะห์ อภิปรายถึงข้อเท็จจริง (facts) หลักฐาน (evidence) และหลักการ (principles) ที่ค้นพบจากการวิจัย และมีข้อสรุป บนพื้นฐานของสิ่งที่ค้นพบเหล่านั้น

วิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์จึงเป็นเสมือนสื่อที่จะสามารถถ่ายทอดความคิด ความรู้ และคำตอบของประเด็นปัญหาที่นักศึกษาได้ทำการวิจัยค้นคว้าจนประสบผลสำเร็จ ไปสู่นักวิชาการ นักวิชาชีพและผู้ที่เกี่ยวข้อง จึงจะต้องมีคุณภาพสูง มีความถูกต้องทางวิชาการ ชัดเจน และผ่านความเห็นชอบเป็นเอกฉันท์ของคณะกรรมการ

ในการดำเนินการทำวิทยานิพนธ์นักศึกษาจะต้องรู้วิธีการ ขั้นตอนและกระบวนการในการทำวิทยานิพนธ์ โดยเริ่มแต่การนำเสนอเค้าโครงวิทยานิพนธ์ ตั้งชื่อหัวข้อให้เหมาะสม ตรงตามเนื้อหา ตรงประเด็นหรือสาระหลัก หรือวัตถุประสงค์ของงานวิจัย สาระสำคัญ และรายละเอียด รวมทั้งรูปแบบการเขียนและแผนปฏิบัติการ นักศึกษาควรขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไปหรืออาจารย์ที่จะทำหน้าที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ของตน และปฏิบัติตาม วิธีการปกติที่นิยมใช้คือ ศึกษาตัวอย่างเค้าโครง ที่เคยได้รับอนุมัติไปแล้ว

มหาวิทยาลัยนครพนม, สำนักงานบัณฑิตศึกษา (2552, หน้า 1) ได้ให้ความหมายของวิทยานิพนธ์ (thesis) หมายถึง การวิจัยที่ใช้กระบวนการในการแสดงความคิดริเริ่ม ในการประมวลความรู้และสร้างองค์ความรู้ใหม่ โดยนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา แผน ก ต้องเรียบเรียงจากหัวข้อที่ได้รับอนุมัติให้ทำวิจัยจนได้ผลครบถ้วนตามกระบวนการ แล้วนำมาวิเคราะห์ และเรียบเรียงอย่างเป็นระบบจนเสร็จสมบูรณ์ เพื่อขออนุมัติปริญญา ระดับมหาบัณฑิต หรือระดับดุษฎีบัณฑิต ซึ่งโดยทั่วไปวิทยานิพนธ์เป็นผลงานทางวิชาการ ที่มีเนื้อหาสาระที่แสดงความคิดริเริ่มของนักศึกษาโดยมีปริมาณ คุณภาพ และเนื้อหาสาระ สูงกว่าการค้นคว้าอิสระและอื่น ๆ

สรุปว่า วิทยานิพนธ์เป็นเอกสารทางวิชาการที่นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา แผน ก เรียบเรียงหรือเขียนขึ้น โดยมีขั้นตอน หรือกระบวนการในการทำที่ชัดเจน และมีระเบียบแบบแผน เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนในระดับมหาบัณฑิต เพื่อเป็นส่วนประกอบในการรับปริญญาบัตรจากสถาบันการศึกษา

### **ความสำคัญในการทำวิทยานิพนธ์**

จากความหมายของวิทยานิพนธ์ได้สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของวิทยานิพนธ์ ใน 3 ประการหลักได้แก่ ประการแรก มีความสำคัญต่อการศึกษาตามโครงสร้างหลักสูตร ประการที่สอง มีความสำคัญต่อการสร้างองค์ความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพ และประการสุดท้าย มีความสำคัญในฐานะเป็นเอกสารแสดงความสามารถของผู้ทำวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. ความสำคัญต่อการศึกษาตามโครงสร้างหลักสูตร วิทยานิพนธ์ถือเป็นส่วนประกอบสำคัญของการศึกษาในสถาบันการศึกษา โดยเฉพาะในระดับบัณฑิตศึกษาตามแผน ก โดยถือเป็นวิชาบังคับของ โครงสร้างหลักสูตรที่นักศึกษาทุกคนจะต้องทำวิทยานิพนธ์ ก่อนสำเร็จการศึกษา

2. ความสำคัญต่อการสร้างองค์ความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพ วิทยานิพนธ์เป็นผลงานการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษาในประเด็นปัญหาต่าง ๆ ทั้งปัญหาเชิงวิชาการ หรือเชิงวิชาชีพ ล้วนเป็นประโยชน์และมีคุณค่าทั้งต่อวงวิชาการและวิชาชีพ ทำให้เกิดข้อค้นพบใหม่ ๆ และการพัฒนาวิชาการ และวิชาชีพ

3. ความสำคัญในฐานะเป็นเอกสารแสดงความสามารถของผู้ทำวิทยานิพนธ์ ผลงานวิทยานิพนธ์จะเป็นหลักฐานที่แสดงถึงความสามารถในการค้นคว้า วิเคราะห์ สังเคราะห์ในเชิงวิชาการ และวิชาชีพของผู้เสนอวิทยานิพนธ์ กล่าวคือ หากผู้เสนอวิทยานิพนธ์เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถในเชิงวิชาการและวิชาชีพในประเด็นหรือขอบข่ายเนื้อหาที่ศึกษา ผลงานวิทยานิพนธ์ก็จะเป็นที่สนใจของผู้แสวงหาความรู้ทั่วไป ทำให้ผู้อ่านวิทยานิพนธ์มีความรู้ความเข้าใจในแขนงวิชานั้น ๆ มากขึ้น และนำผลการศึกษาไปใช้ประโยชน์ได้ นอกจากนี้ยังแสดงถึงความวิริยะอุตสาหะ ความใฝ่รู้ (ปริวัตร เขื่อนแก้ว, 2549)

## แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการทำวิทยานิพนธ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ (2550, หน้า 17-21) ได้กำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการทำวิทยานิพนธ์ไว้ดังนี้

### 1. การเสนอชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1.1 นักศึกษาเสนอชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ และรายชื่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อขออนุมัติจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย โดยนักศึกษาหลักสูตรปริญญาโท แผน ก แบบ ก 1 ต้องลงทะเบียนเรียนรายวิชาครบในแต่ละหมวดวิชา และนักศึกษาหลักสูตรปริญญาเอกจะต้องสอบผ่านการสอบวัดคุณสมบัติ จึงจะมีสิทธิ์เสนอขอทำวิทยานิพนธ์

### 1.2 คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ต้องมีองค์ประกอบและคุณสมบัติ ดังนี้

ประธานกรรมการที่ปรึกษา ต้องเป็นอาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ ไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน และต้องมีประสบการณ์ในการทำวิจัยที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา

กรรมการที่ปรึกษา ต้องเป็นอาจารย์ประจำหรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมหาวิทยาลัย มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ ไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน และต้องมีประสบการณ์ในการทำวิจัย ที่มิใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา

### 2. การประชุมพิจารณาเค้าโครงวิทยานิพนธ์

2.1 เมื่อนักศึกษาได้จัดทำเค้าโครงวิทยานิพนธ์ และคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ให้ความเห็นชอบว่ามีผลงานได้มาตรฐานแล้วให้ดำเนินการเสนอขอจัดประชุมเพื่อพิจารณาเค้าโครงวิทยานิพนธ์เสนอต่อคณะกรรมการผู้รับผิดชอบหลักสูตรได้

2.3 เมื่อที่ประชุมพิจารณาเค้าโครงวิทยานิพนธ์มีมติให้แก้ไข ให้นักศึกษาดำเนินการแก้ไขตามมติที่ประชุม

### 3. การขออนุมัติดำเนินการการทำวิทยานิพนธ์

3.1 เมื่อนักศึกษาได้แก้ไขปรับปรุงเค้าโครงวิทยานิพนธ์ตามข้อ 2.3 เรียบร้อยแล้วให้นำเค้าโครงวิทยานิพนธ์ที่แก้ไขสมบูรณ์เสนอต่อคณะกรรมการผู้รับผิดชอบหลักสูตร



ผ่านเลขานุการคณะกรรมการผู้รับผิดชอบหลักสูตร เพื่อให้คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย พิจารณาอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ได้

3.2 เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์หรือเค้าโครงวิทยานิพนธ์หรือคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ นักศึกษาต้องนำเรื่องเสนอต่อคณะกรรมการผู้รับผิดชอบหลักสูตรเพื่อเสนอคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติ

#### 4. การรายงานความก้าวหน้าในการทำวิทยานิพนธ์

4.1 เมื่อได้รับอนุมัติจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ได้ นักศึกษาต้องจัดทำแผนการดำเนินงานในการทำวิทยานิพนธ์มอบให้คณะกรรมการผู้รับผิดชอบหลักสูตรและคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วแต่กรณี

4.2 นักศึกษาต้องมาพบคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์สม่ำเสมอ

4.3 ให้นักศึกษารายงานความก้าวหน้าในการทำวิทยานิพนธ์อย่างน้อยภาคการศึกษาละ 2 ครั้ง ว่าการดำเนินงานเป็นไปตามแผนและ/หรือมีปัญหาอุปสรรคหรือไม่อย่างไร โดยให้รายงานต่อคณะกรรมการผู้รับผิดชอบหลักสูตรผ่านคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หรือคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วแต่กรณี

4.4 ในกรณีที่นักศึกษาไม่มารายงานความก้าวหน้าตามที่กำหนดในข้อ 4.3 หรือ นักศึกษาขาดการติดต่อกับคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ โดยไม่มีเหตุผลสมควรหรือนักศึกษาปฏิบัติงานไม่เป็นที่พอใจของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ให้คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รายงานต่อคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

#### 5. การสอบวิทยานิพนธ์

5.1 เมื่อนักศึกษาทำวิทยานิพนธ์แล้วเสร็จ ให้คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจแก้ไขให้เรียบร้อย แล้วให้ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์กำหนดให้นักศึกษาสอบวิทยานิพนธ์ แล้วแต่กรณี

5.2 กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ประกอบด้วยกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ กรรมการผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่เคยเข้าประชุมพิจารณาเค้าโครงวิทยานิพนธ์ แต่ไม่ใช่กรรมการที่ปรึกษา 1 คน ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก จำนวน 1 คน ผู้ทรงคุณวุฒิจากภายในมหาวิทยาลัยที่บัณฑิตวิทยาลัยแต่งตั้ง 1 คน เป็นกรรมการ

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
ห้องสมุดงานวิจัย
วันที่ 05 ต.ค. 2555
เลขทะเบียน 249101
เลขเรียกหนังสือ

5.3 ระยะเวลา นับแต่วันเสนอขออนุมัติจัดประชุมพิจารณาเค้าโครงการวิทยานิพนธ์ ถึงวันสอบปากเปล่าต้องมีระยะเวลาอย่างน้อยตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้

5.3.1 วิทยานิพนธ์ 15 หน่วยกิต หรือต่ำกว่า ต้องมีระยะเวลาอย่างน้อย 3 เดือน สำหรับการศึกษากภาคปกติ และ 4 เดือน สำหรับการศึกษากภาคพิเศษ

5.3.2 วิทยานิพนธ์ จำนวน 16-30 หน่วยกิต ต้องมีระยะเวลาอย่างน้อย 6 เดือน สำหรับการศึกษากภาคปกติ และ 8 เดือน สำหรับการศึกษากภาคพิเศษ

5.3.3 วิทยานิพนธ์ที่มีจำนวนหน่วยกิตเกิน 30 หน่วยกิต ต้องมีระยะเวลาอย่างน้อย 9 เดือน สำหรับการศึกษากภาคปกติ และ 12 เดือน สำหรับการศึกษากภาคพิเศษ

5.4 ให้คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ส่งผลการสอบปากเปล่าและผลการประเมินคุณภาพวิทยานิพนธ์ต่อบัณฑิตวิทยาลัยภายใน 15 วันนับจากวันสอบ ทั้งนี้ผลการประเมินระดับปริญญาโท ต้องผ่าน 2 ใน 3 สำหรับปริญญาเอก ต้องผ่าน 3 ใน 4

5.5 ให้นักศึกษาส่งวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ที่ได้แก้ไขตามมติของคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ พร้อมทั้งบทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ให้มหาวิทยาลัยตามจำนวนที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนดภายใน 30 วัน นับจากวันสอบปากเปล่า

### ปัจจัยในการทำวิทยานิพนธ์

ปัจจัยในการทำวิทยานิพนธ์ หมายถึง สิ่งที่ส่งเสริมหรือสนับสนุนการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาให้สำเร็จ และจากการวิจัยของ ชลกมล สนองคุณ (2548, หน้า 67) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ 4 ด้านคือ ความรู้ทางวิชาการของนักศึกษา การบริหารจัดการตนเองของนักศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัย ผู้วิจัยจึงนำมาประยุกต์ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ โดยกำหนดเป็นปัจจัยในการทำวิทยานิพนธ์ตามลำดับ ดังนี้

### ความรู้ทางวิชาการของนักศึกษา

การทำวิทยานิพนธ์เป็นการศึกษาค้นคว้า เพื่อหาคำตอบในเรื่องที่ผู้ทำมีความสนใจ เป็นกรณีพิเศษ โดยมีกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ที่เชื่อถือได้ และมีความสามารถในการใช้ภาษาเขียนเป็นรูปของวิทยานิพนธ์ ดังนั้น การทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่สำคัญประการหนึ่งคือ นักศึกษาจะต้องมีความรู้เพียงพอในเรื่องที่จะทำวิจัย หรืออาจได้รับการศึกษาตามหลักสูตรในระดับบัณฑิตศึกษา ซึ่งถือว่าเป็นหลักสูตรที่ได้รับการกลั่นกรองอย่างดี จนทำให้นักศึกษามีความสามารถเพียงพอที่จะค้นคว้าและเริ่มทำการวิจัย

ในขั้นของการกำหนดปัญหา หรือกำหนดหัวข้อการทำวิจัย นักศึกษาต้องมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่จะทำวิจัย หรือวิทยานิพนธ์เป็นอย่างดี มีความถนัดและทักษะในเรื่องนั้น ๆ มีกรอบหรือขอบเขตการวิจัยที่เฉพาะและชัดเจน และการศึกษาจากทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง หรือที่เรียกว่า การทบทวนวรรณกรรม (review of literature) วัตถุประสงค์ของการศึกษาเพื่อดูความสัมพันธ์ เชื่อมโยงระหว่างสิ่งที่รู้แล้วและสิ่งที่กำลังจะศึกษา จนกระทั่งสามารถกำหนดตัวแปรและความสัมพันธ์ของตัวแปรและกำหนดประชากรหรือกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา ตลอดจนสามารถออกแบบและดำเนินการวิจัย รวบรวมข้อมูล และสรุปผลได้ โดยอาศัยวิธีการทางสถิติวิเคราะห์ กระทั่งสามารถนำข้อมูลที่วิเคราะห์ไปตอบปัญหาการวิจัยได้

ปัจจุบันการวิจัยส่วนมากมีการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งมีได้เป็นเพียงการออกแบบสำรวจ การออกแบบสอบถาม หรือการออกภาคสนาม เพื่อทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเท่านั้น แต่ยังคงต้องทำการวิเคราะห์ให้อยู่ในเกณฑ์ที่เชื่อถือได้ทั้งตัวผู้ให้ข้อมูล ลักษณะของข้อมูล และผลการวิเคราะห์ด้วย ซึ่งทั้งหมดนี้ก็ต้องใช้วิธีการทางสถิติเป็นหลักสำคัญ (ชลมงคล สอนองคุณ, 2548, หน้า 52)

สุธรรม อารีกุล และคนอื่น ๆ (2540) ได้ศึกษาคุณภาพของบัณฑิตไทย พบว่า มีปัญหาดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับความสามารถทางภาษา ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ในส่วนของภาษาไทยพบว่า การสื่อข้อความทางการเขียนเพื่อให้เกิดความเข้าใจอยู่ใน

ระดับไม่น่าพอใจ ในส่วนของภาษาอังกฤษพบว่า การพูดเพื่อสื่อข้อความอยู่ในระดับอ่อนบัณฑิตที่สามารถใช้ภาษาอังกฤษได้ดีมีไม่มากนัก

2. ปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรม พบว่า มีค่านิยมหลายประการที่ไม่เอื้อต่อการดำเนินชีวิตในอนาคต เช่น อดทน เป็นต้น

3. ปัญหาด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ เช่น ขาดความสามารถ เป็นต้น ในการประยุกต์วิชาการสู่สภาพความเป็นจริงของสังคม ขาดการสร้างสรรค์ในทางวิชาการ แสดงออกถึงความไม่เท่าทันในวิทยาการใหม่ ๆ ในศาสตร์สาขานั้น ๆ

4. ปัญหาด้านการขาดความสามารถในเชิงการคิดวิเคราะห์ และการคิดในเชิงบูรณาการ การมองประเด็นปัญหา ตลอดจนวิธีการแก้ปัญหา มักจะมีความคิดแบบแยกส่วน

5. ปัญหาด้านการขาดการเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ

6. ปัญหาการขาดนิสัยการใฝ่รู้ พบว่า ความรู้รอบตัวหรือความรู้ทั่วไปทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมของบัณฑิตยังมีไม่มากพอ

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, บัณฑิตวิทยาลัย (2545, หน้า 2) ได้สรุปสภาพปัญหาการทำวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับด้านนักศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือไว้ดังนี้

1. มีภาระงานมาก ไม่ทุ่มเทเวลา (จับปลาสองมือ)

2. ขาดความกระตือรือร้นในการค้นคว้าวิจัย

3. ขาดทักษะในการเขียนงานวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพ

4. ขาดทักษะภาษาอังกฤษ

5. การเลือกหัวข้อวิทยานิพนธ์ไม่สอดคล้องกับวิชาพื้นฐานความรู้ที่เรียน

6. ไม่ตระหนักถึงความสำคัญของวิทยานิพนธ์

7. เริ่มทำวิทยานิพนธ์ช้าเกินไป ทำให้เสียเวลาและเสียโอกาสที่จะสำเร็จการศึกษาได้เร็ว

8. ขาดความละเอียดรอบคอบ ได้ผลงานวิจัยที่ไม่มีคุณภาพสูงสุด

9. ขอบคัดลอกผลงานวิจัยของผู้อื่น หรือคัดลอกตัดตอนข้อความบางตอนมาแล้ว ไม่อ้างอิงถึงเอกสารนั้น ๆ

ชนิตา รักษ์พลเมือง และสมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2549, หน้า 56-60) พบปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักศึกษาที่เป็นปัญหาเกี่ยวกับการทำวิทยานิพนธ์ สรุปได้ดังนี้

1. การเสนอหัวข้อและ โครงร่างวิทยานิพนธ์ เป็นปัญหาสำคัญที่พบมากที่สุด ซึ่งปัญหาของนักศึกษาในการเสนอหัวข้อวิทยานิพนธ์ พบว่ามีดังนี้

1.1 ไม่มีประเด็นปัญหาที่สนใจแน่นอน มีความสนใจหลายเรื่อง เปลี่ยนหัวข้อการวิจัยเกือบทุกครั้งที่มาพบอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1.2 ไม่เคยปรึกษาหารือเรื่องที่จะทำวิทยานิพนธ์กับอาจารย์ในสาขาวิชา เพื่อความเป็นไปได้

1.3 เสนอหัวข้อไม่ตรงกับสาขาวิชาที่ศึกษา

1.4 เสนอประเด็นปัญหาการวิจัยที่ไม่มีความสำคัญหรือไม่มีความลุ่มลึกเพียงพอ

1.5 เสนอหัวข้อวิทยานิพนธ์ที่เป็นไปได้ยาก หรือมีขอบเขตกว้างขวาง

จนอาจดำเนินการไม่เสร็จในระยะเวลาตามหลักสูตร

2. การเสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์ นอกจากความไม่ชัดเจนของประเด็นปัญหา ระเบียบวิธีและการออกแบบวิจัยที่เสนอในโครงร่างวิทยานิพนธ์แล้ว นักศึกษาบางคนยังเลือกใช้ระเบียบวิธีวิจัยที่ไม่มีความรู้ความชำนาญเพียงพอหรือไม่มีความถนัด ทำให้มีปัญหาในการดำเนินการวิจัย นักศึกษากลุ่มที่เรียนจบรายวิชา แต่ไม่ได้ทำวิทยานิพนธ์ (all but dissertation) ระบุว่าอุปสรรคสำคัญประการหนึ่ง คือ ความไม่พร้อมของผู้เรียน (candidates' unpreparedness) แม้ว่าจะได้เรียนรายวิชาการวิจัยในเชิงปริมาณและคุณภาพ ซึ่งทำให้ได้ความรู้ทางทฤษฎีและผ่านการฝึกหัดเบื้องต้น แต่นักศึกษาก็ยังขาดความมั่นใจ เมื่อต้องลงมือเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์และอภิปรายผลการวิจัยด้วยตนเอง หรือพบว่า เนื้อหารายวิชาที่เรียนตามหลักสูตรไม่ได้ช่วยฝึกทักษะการวิจัยเท่าที่จำเป็นบางคนมีความเข้าใจผิด คิดว่าอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์จะเป็นผู้สอนระเบียบวิธีการวิจัยและตรวจแก้ไขงานให้ทุกอย่างระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ จึงคอยความช่วยเหลือจากอาจารย์ แทนที่จะช่วยเหลือตนเองด้วยการขวนขวายหาความรู้เพิ่มเติมหรือขอคำปรึกษาจากผู้ชำนาญการเฉพาะด้านยิ่งหากอาจารย์ไม่มีเวลาให้คำปรึกษาหรือไม่ได้ให้กำลังใจเท่าที่คาดหวัง นักศึกษาบางคนอาจหยุดทำวิทยานิพนธ์ต่อไปได้ นอกจากนี้ยังพบว่า นักศึกษาที่ไม่สำเร็จการศึกษาจำนวนหนึ่งมีปัญหาด้านการบริหารเวลาและความต่อเนื่อง

ในการทำวิทยานิพนธ์ ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ขอกลับไปทำงาน และขาดการติดต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เป็นเวลานาน กลับมาพบอีกครั้งเมื่อใกล้ครบกำหนดระยะเวลาศึกษาตามหลักสูตร สุกวิสัยที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์จะให้คำปรึกษาหรือความช่วยเหลือให้สำเร็จการศึกษาได้

3. การเขียนรายงานและการสอบป้องกันวิทยานิพนธ์ นอกจากทักษะด้านระเบียบวิธีการวิจัยแล้ว นักศึกษาหลายคนยังมีปัญหาด้านภาษาทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นทักษะสำคัญอีกประการหนึ่งของการทำวิทยานิพนธ์ โดยเฉพาะวิทยานิพนธ์ที่ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ บ่อยครั้งจะพบว่า การเขียนรายงานผลการวิจัยของนักศึกษา เป็นเพียงการเรียบเรียงเอกสารที่เกี่ยวข้อง ขาดการอ้างอิงผลงานวิชาการที่นำมาใช้ในการศึกษาอย่างถูกต้อง และยังคงอยู่ใน “ทะเลข้อมูล” หาข้อสรุปไม่ได้เมื่อต้องสังเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพ จึงเป็นที่น่าเสียดาย หากนักศึกษาที่ทำวิทยานิพนธ์อย่างทุ่มเท ไม่สามารถถ่ายทอดผลงานให้เป็นที่เข้าใจได้ในการเขียนรายงานวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ ในทางตรงข้าม นักศึกษาอีกจำนวนหนึ่งนำร่างรายงานวิทยานิพนธ์มาให้พิจารณาเมื่อใกล้กำหนดการสอบ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไม่มีโอกาสตรวจสอบอย่างละเอียด และไม่มีเวลาให้ข้อเสนอแนะในการนำเสนอรายงานผลการวิจัยต่อคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ส่วนปัญหาที่พบมากระหว่างการสอบป้องกันวิทยานิพนธ์ นอกจากการเตรียมตัวไม่พร้อมและมีความวิตกกังวลเกินไปแล้ว นักศึกษาบางคนยังใช้เวลาบรรยายความสำคัญของประเด็นปัญหา การออกแบบระเบียบวิธีและขั้นตอนการดำเนินการวิจัยมากเกินไปจนแทบไม่ได้กล่าวถึงข้อค้นพบและอภิปรายผลการวิจัยซึ่งเป็นส่วนที่แสดงถึงกระบวนการทางปัญญาที่แท้จริงของผู้ที่จะเป็นมหาบัณฑิตหรือคุณวุฒิปริญญาโทอีกด้วย

4. การเผยแพร่วิทยานิพนธ์ ปัญหาด้านทักษะการวิจัยและทักษะด้านภาษาข้างต้น ส่งผลต่อการเขียนบทความทางวิชาการและการนำเสนอผลงานวิจัยต่อที่ประชุมทางวิชาการ โดยเฉพาะวารสารและการประชุมที่มีการตั้งคณะกรรมการ (editorial board หรือ peer review) พิจารณาผลงานที่จะตีพิมพ์/นำเสนอ โดยเฉพาะหากมหาวิทยาลัยมีข้อกำหนดให้เผยแพร่ผลงานเป็นภาษาต่างประเทศ รายงานวิทยานิพนธ์เป็นผลงานของนักศึกษา การตรวจแก้ไขสำนวนภาษาในบทความที่จะเผยแพร่คงไม่ใช่หน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ นักศึกษาส่วนมากมักนำบทความมาเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในระยะเวลากระชั้นชิด/ใกล้จะสิ้นสุดระยะเวลาศึกษาตามหลักสูตรทำให้บทความจากวิทยานิพนธ์ไม่ได้รับการตรวจสอบคุณภาพอย่างจริงจัง นอกจากนี้นักศึกษายังมีปัญหาในการหาแหล่งตีพิมพ์/เผยแพร่ หากมหาวิทยาลัย/คณะไม่มีบริการให้ความช่วยเหลือในด้านดังกล่าวจะเป็นอุปสรรคในการสำเร็จการศึกษาได้

ดังนั้น สรุปได้ว่า ความรู้ทางวิชาการของนักศึกษา ด้านทฤษฎีหรือเนื้อหา อาทิ ความรู้ด้านภาษา การใช้เทคโนโลยี และการใช้สถิติ มีความสำคัญอย่างมากที่จะทำให้ นักศึกษาทำวิทยานิพนธ์ได้สำเร็จ หากนักศึกษาไม่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่จะทำ ก็ทำให้นักศึกษาทำวิทยานิพนธ์สำเร็จได้ยาก

#### **การบริหารจัดการตนเองของนักศึกษา**

องค์ประกอบที่สำคัญที่นักศึกษาผู้ทำวิทยานิพนธ์จะต้องมีนอกเหนือจากความรู้ ความสามารถในด้านต่าง ๆ แล้ว ก็คือ ด้านการบริหารจัดการของนักศึกษา ได้แก่ การรู้จักแบ่งเวลา เพื่อใช้ในการวิจัยและใช้ภาระหน้าที่อื่น ๆ ได้อย่างเหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ทำวิทยานิพนธ์พร้อมกับทำงานประจำของตนเอง จะต้องจัดเวลาของตนเองอย่างเหมาะสม เพื่อให้ได้รับผลสำเร็จในงานทั้งสองด้าน

เรณา พงษ์เรืองพันธุ์ (2542, หน้า 22) กล่าวว่า การบริหารเวลา ปัญหาสำคัญที่สุด ปัญหาหนึ่งของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา คือ หกคกำหนดเวลาหรือใกล้จะหมดเวลา ที่เป็นเช่นนี้ก็คือนิสิตจะเริ่มหาหัวข้อวิทยานิพนธ์เมื่อเรียนรายวิชาต่าง ๆ ครบแล้ว กว่าจะได้หัวข้อ กว่าจะทำโครงร่างวิทยานิพนธ์จนสอบผ่านก็หมดเวลาลาศึกษาต่อ ทำให้ภารกิจด้านการทำงานเข้ามาแทรก ความสนใจ ความมุ่งมั่นลดลง ความห่างไกลอาจารย์ที่ปรึกษา ห่างไกลแหล่งความรู้ต่าง ๆ มีมากขึ้น

ชลกมล สนองคุณ (2548, หน้า 54) กล่าวว่า ปัจจัยด้านการบริหารจัดการตนเองของนักศึกษา ประกอบได้ด้วย ลักษณะส่วนตัวของนักศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการทำวิทยานิพนธ์ ได้แก่ การวางแผนในการดำเนินงาน ในการทำวิทยานิพนธ์ การบริหารเวลาการจัดแบ่งเวลา การตัดสินใจเรื่องหัวข้อที่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถ ซึ่งรวมถึงการตัดสินใจเลือกที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ดังนั้น สรุปได้ว่า การทำวิทยานิพนธ์ให้สำเร็จนั้น ต้องมีการวางแผนการดำเนินงาน ในการทำวิทยานิพนธ์ มีความอดทน มีความตั้งใจ และรู้จักบริหารเวลา

### อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2548 เป็นประกาศฉบับแรก ที่จำแนกคุณสมบัติอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม สำหรับหลักสูตรที่เน้นการวิจัยในระดับปริญญาโทและปริญญาเอก โดยกำหนดไว้ ทั้งคุณสมบัติทางวิชาการและการวิจัย กล่าวคือ ต้องมีวุฒิปริญญาเอกในสาขาวิชานั้นหรือ สาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน หากไม่สำเร็จการศึกษาปริญญาเอกจะต้องมีตำแหน่งทางวิชาการ ไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ เพราะในการขอตำแหน่งทางวิชาการในระดับดังกล่าว ผู้ที่ได้รับอนุมัติต้องมีผลงานวิจัยมาแล้ว สำหรับคุณสมบัติด้านการวิจัย เกณฑ์มาตรฐาน หลักสูตรฉบับนี้กำหนดให้ทั้งอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักและอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ร่วมมีประสบการณ์ในการทำวิจัยที่มีส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา แต่หากเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ในหลักสูตรปริญญาเอก แบบ 1 หรือแบบวิจัยล้วน ซึ่งทำเฉพาะวิทยานิพนธ์ ต้องมีคุณสมบัติเพิ่มเติมคือ มีผลงานที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสาร หรือสิ่งพิมพ์ทางวิชาการ ซึ่งเป็นที่ยอมรับในระดับสากล และเป็นผลงานที่ชี้ชัดได้ว่า สามารถที่จะสนับสนุนการวิจัยในสาขาวิชาที่เปิดสอนได้ นอกจากคุณสมบัติตามเกณฑ์ มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาข้างต้นแล้ว อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ยังต้องมี คุณสมบัติที่สำคัญอีกบางประการ คือ เป็นผู้รู้ด้านวิชาการและการวิจัยรู้หลักจิตวิทยา ในการให้คำแนะนำและคำปรึกษา รู้จักนิสิตนักศึกษาในความดูแล และรู้จักปรับปรุงตนเอง ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (ชนิตา รักษ์พลเมือง และสมหวัง พิธิยานุวัฒน์, 2549, หน้า 23-24)

คุณลักษณะและบุคลิกภาพของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่พึงประสงค์โดยทั่วไป คือ การเป็นผู้รู้ลึก รู้รอบ ด้านวิชาการ (knowledgeable) ตั้งใจจัดสรรเวลาให้นิสิตนักศึกษา ได้พบ (availability) เพื่อขอคำปรึกษา รู้เขารู้เรา ให้กำลังใจนิสิตนักศึกษา (supportive) เป็นผู้ใส่ใจตรวจแก้ไข ให้ข้อเสนอแนะงานที่เสนอ (responsive) ความสามารถของอาจารย์ ที่ปรึกษาจึงเป็นปัจจัยหนึ่งของความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ การที่อาจารย์มีสาขาวิชา

ที่เชี่ยวชาญเฉพาะและมีโครงการวิจัยอยู่ในมือมีผลดีหลายประการ (สุธีระ ประเสริฐสรรพ, 2544, หน้า 41) กล่าวคือ ทำให้นักศึกษา มั่นใจได้ว่าอาจารย์รู้จริงว่าจะทำอะไร มั่นใจได้ว่าเป็นหัวข้อที่ควรทำ มั่นใจได้ว่าอาจารย์มีข้อมูลมัดและเอาจริงในงานวิจัยนี้ มั่นใจได้ว่ามีทรัพยากรทำวิจัย มั่นใจได้ว่าเสร็จแล้วจะมีคุณภาพ (หากหน่วยงานที่ให้ทุนมีการประเมิน)

อย่างไรก็ตามมีข้อสังเกตว่าอาจารย์จำนวนไม่น้อยไม่แสดงสาขาวิชาที่ตนเชี่ยวชาญอย่างชัดเจน นักศึกษาจึงอาจเลือกเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์โดยเข้าใจว่าสามารถคุมวิทยานิพนธ์ได้ทุกเรื่อง และยังมีอาจารย์ที่ไม่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์การวิจัย เช่น ผลงานวิจัยหรือ โครงการวิจัยขนาดใหญ่ที่ได้รับทุนสนับสนุน

ในด้านกระบวนการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์ Ward (อ้างถึงใน ชนิตา รัชกุลผลเมือง และสมหวัง พิธิยานุวัฒน์, 2549, หน้า 66) ได้ประมวลข้อผิดพลาดต่าง ๆ ที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไม่ควรทำไว้หลายประการ ที่น่าสนใจมีดังนี้

1. มอบหมายให้นักศึกษาทำวิทยานิพนธ์ในหัวข้อที่เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ได้รับทุนสนับสนุนหรืองานวิจัยส่วนตัว
2. ให้นักศึกษาในความดูแลทำวิทยานิพนธ์หัวข้อเดียวกัน เปลี่ยนแปลงหัวเรื่องเพียงเล็กน้อย หรือให้เลียนแบบข้อเสนอโครงการวิจัยของเก่า หากเป็นเรื่องเดียวกับงานของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ด้วยยิ่งดี
3. ไม่เคยไปดูแลการทำงานในห้องทดลอง หรือพื้นที่ทำการวิจัยของนักศึกษา เรียนรู้ผลการดำเนินงานวิจัยเท่าที่นิตินิตรายงาน
4. ไม่ให้คำปรึกษานักศึกษาในความดูแลเอง มอบหมายให้นิตินิตรุ่นพี่ไปทำหน้าที่แทน
5. ไม่ส่งเสริมให้นิตินิตนักศึกษาคิดวิเคราะห์ด้วยตนเอง หากนักศึกษามีความเห็นทางวิชาการที่ต่างออกไปจะไม่รับฟังและใช้คำพูดบั่นทอนกำลังใจ
6. ใจดีเกินไป ผ่านงานทุกชิ้นที่นิตินิตนักศึกษานำเสนอแม้มีข้อผิดพลาด คลาดเคลื่อน
7. หลีกเลียงความขัดแย้งกับนิตินิตนักศึกษา ไม่ตามงาน ปล่อยตามใจ
8. เรียกร้องให้นิตินิตนักศึกษาทำงานเพิ่มขึ้นตลอดเวลาแม้ว่าจะจะเป็นงานที่อยู่นอกเหนือขอบเขตการวิจัย
9. ตรวจงานนิตินิตนักศึกษาอย่างมากที่สุดเพียง 1 ครั้ง
10. ไม่เคยยอมรับกับนิตินิตนักศึกษาตรง ๆ ว่าไม่มีความรู้หรือไม่ถนัดในเรื่องที่ถาม



### การบริการวิชาการของมหาวิทยาลัย

ในการทำวิทยานิพนธ์นักศึกษาจะต้องทำการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เพื่อนำข้อมูลมารวบรวมใช้ในการอ้างอิง โดยศึกษาค้นคว้าจากแหล่งค้นคว้า นักศึกษาที่ทำวิทยานิพนธ์จะต้องมีความสามารถในการใช้แหล่งค้นคว้าต่าง ๆ ให้เป็นประโยชน์ อาทิ ห้องสมุด สถาบันการศึกษาระดับปริญญาโท ห้องสมุดมหาวิทยาลัย ห้องสมุดเอกชน หอสมุดแห่งชาติ ห้องสมุดประชาชน ห้องสมุดของสภาการศึกษา ห้องสมุดของกระทรวง ทบวง กรม ที่เกี่ยวกับเรื่องวิจัย และห้องสมุดเอกชนที่อนุญาตให้บุคคลทั่วไปเข้าไปค้นคว้าได้ เป็นต้น

ชนิดา รัถย์พลเมือง และสมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2549, หน้า 55-56) กล่าวว่ามหาวิทยาลัยมีบทบาทสำคัญในการสร้างเสริมสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่เอื้อต่อความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษา เช่น วัสดุครุภัณฑ์ที่จำเป็นสำหรับการวิจัยแบบการทดลอง ห้องเรียน ห้องพนักศึกษิตนักศึกษาที่มีเทคโนโลยีทันสมัยสำหรับการค้นคว้าข้อมูล ศูนย์บรรณสารสนเทศที่มีเครือข่ายข้อมูลกว้างขวางและมีบุคลากรให้ความช่วยเหลือทั้งในและนอกเวลาราชการ ศูนย์พัฒนาทักษะด้านการใช้ภาษาทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศที่จะช่วยให้นักศึกษาพัฒนาทักษะการเขียนและการนำเสนอผลการวิจัย ตลอดจนการจัดทำวารสารทางวิชาการในระดับชาติหรือนานาชาติให้นักศึกษาได้มีแหล่งเผยแพร่วิทยานิพนธ์ต่อสังคม วงการวิชาการและวิชาชีพ เพื่อวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาและอาจารย์ที่ปรึกษาได้ร่วมกันดำเนินการมาเป็นเวลานาน จะได้มีโอกาสเผยแพร่อีกอย่างกว้างขวาง ไม่ “ขึ้นหิ้ง” อย่างไรก็ตาม การสร้างบรรยากาศในการทำวิจัยตามที่คาดหวังไว้นี้ยังมีอุปสรรคอยู่มาก เช่น ข้อจำกัดด้านงบประมาณ ขั้นตอนราชการ และการประสานงานระหว่างหน่วยงาน เป็นต้น

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ บัณฑิตวิทยาลัย (2545, หน้า 2) ได้สรุปสภาพปัญหาการทำวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ไว้ดังนี้

1. เครื่องมือ อุปกรณ์ และข้อมูลข่าวสารสารสนเทศไม่เพียงพอ
2. หนังสือ วารสารทางวิชาการ และวัสดุการเรียนรู้อื่น ๆ มีไม่เพียงพอ
3. ระยะเวลาในการเปิด-ปิดห้องสมุดไม่เอื้ออำนวยต่อการค้นคว้า
4. ระยะเวลาในการเปิดปิด อาคารเป็นอุปสรรค



## 5. ขาดโปรแกรมคอมพิวเตอร์บางชนิดสำหรับงานวิจัย

ชลกมล สนองคุณ (2548, หน้า 57) กล่าวว่า ปัจจัยด้านบริการวิชาการของมหาวิทยาลัย ประกอบไปด้วย สิ่งอำนวยความสะดวกที่ทางสถานศึกษาจัดให้แก่ศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ผู้ทำวิทยานิพนธ์ ได้แก่ แหล่งค้นคว้าความรู้ ห้องสมุด เอกสาร สถานที่ค้นคว้าทำงาน เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์ดีด เครื่องโรเนียว มีการเอื้ออำนวยเมื่อนักศึกษาประสบปัญหา รวมทั้งระเบียบข้อบังคับสำหรับนักศึกษา และการให้ทุนหรือทรัพยากรที่นำมาใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

ดังนั้น สรุปได้ว่า ปัจจัยที่ส่งเสริมและเอื้ออำนวยในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา อย่างเพียงพอ เช่น ห้องสมุด การให้บริการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การให้ทุนสนับสนุน การทำวิทยานิพนธ์ การให้บริการนักศึกษา รวมทั้งการสนับสนุนทรัพยากรด้านต่าง ๆ มีผลต่อการทำวิทยานิพนธ์

## งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

คูเจเดือน อิมโพธิ์ (2539, หน้า 86) ได้ศึกษากลยุทธ์การทำวิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิตระดับดีมาของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในการวิจัยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาสภาพและลักษณะของวิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิตระดับดีมา ศึกษากลยุทธ์ของการทำวิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิตระดับดีมา และนำเสนอภาพรวมของกลยุทธ์การทำวิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิตระดับดีมา โดยใช้แบบบันทึกข้อมูลและแบบสัมภาษณ์ผู้สำเร็จการศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษา และหัวหน้าภาควิชา โดยใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา และความถี่ ผลการวิจัยพบว่า ภาพรวมของกลยุทธ์การทำวิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิตระดับดีมา มีประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

1. การวางแผนการทำวิทยานิพนธ์มีกลยุทธ์ที่สำคัญคือ มีการวางแผนที่รัดกุมแล้ว ปฏิบัติจริงตามกำหนดที่วางไว้ มีการวางแผน โดยเตรียมข้อมูลที่ตั้งใจจะศึกษาตั้งแต่เรียนรายวิชาปีที่ 1 โดยเตรียมงานในแต่ละขั้นตอนอย่างละเอียด และสิ่งที่สำคัญจะต้องปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาอย่างสม่ำเสมอ

2. การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์มีกลยุทธ์ที่สำคัญคือ ขั้นตอนการเสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์ พิจารณาหาหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่องที่น่าสนใจ มีความสำคัญและเป็นประโยชน์ในการหาอาจารย์ที่ปรึกษาควรพิจารณาหาอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีความเข้าใจและสนใจหัวข้อที่ผู้วิจัยสนใจ และมีเวลาให้กับผู้วิจัย สำหรับขั้นตอนการทำวิทยานิพนธ์ เริ่มจากการศึกษาค้นคว้าเอกสาร ต้องอ่านเอกสารที่น่าสนใจที่เกี่ยวข้องกับวิทยานิพนธ์ที่ทำและเก็บรวบรวมให้ได้มากที่สุด แล้วจึงตัดออกภายหลัง การสร้างเครื่องมือรวบรวมความคิดเห็นจากผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญหลายคน ในการสรุปการวิเคราะห์ข้อมูลจะสรุปโดยยึดวัตถุประสงค์ของการวิจัยเป็นหลักและสรุปให้ตรงประเด็นและชัดเจนตามความเป็นจริงในการอภิปรายผลให้อภิปรายตามข้อค้นพบที่ได้และการเขียนรายงานต้องสรุปประเด็นสำคัญและใช้คำให้กระชับเข้าใจง่ายและตรงประเด็น สำหรับการสอบป้องกันวิทยานิพนธ์นั้นต้องศึกษาวิทยานิพนธ์ของตนเองให้เข้าใจชัดเจนตลอดตั้งแต่เริ่มต้นทำงานแล้วเสร็จ

3. การบริหารเวลาการทำวิทยานิพนธ์ มีกลยุทธ์ที่สำคัญคือ มีการร่วมกันกับอาจารย์ที่ปรึกษาวางแผนตารางเวลานัดหมาย มีการค้นคว้าเอกสารตลอดเวลาที่ว่าง โดยค้นคว้าเอกสารในห้องสมุดทุกวันแล้วจดบันทึกสรุปรายละเอียด มีการจัดสรรเวลาในการเขียนวิทยานิพนธ์อย่างต่อเนื่อง มีการอุทิศเวลาในการทำวิทยานิพนธ์อย่างจริงจังตลอดจนการลาเรียนเต็มเวลาจนกระทั่งทำวิทยานิพนธ์แล้วเสร็จ

4. การเขียนวิทยานิพนธ์มีกลยุทธ์ที่สำคัญคือ มีการเขียนให้กระชับ ชัดเจน รัดกุม ถูกต้องตามหลักภาษาและอย่าเขียนให้เกิดข้อสงสัย มีการเชื่อมโยงต่อเนื่องกันทุกบท สำหรับการเขียนบทที่ 1 เขียนชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของปัญหาที่จะศึกษาโดยใช้ข้อมูลประกอบและเขียนโน้มน้าวถึงประเด็นปัญหาให้เป็นรูปธรรม บทที่ 2 เลือกประเด็นที่เกี่ยวข้องจริง ๆ และแต่ละหัวข้อต้องเชื่อมโยงต่อเนื่องกัน บทที่ 3 เขียนตามขั้นตอนการปฏิบัติจริงอย่างละเอียดและให้เข้าใจง่ายที่สุด บทที่ 4 มีการออกแบบตารางการวิเคราะห์ข้อมูลให้ง่ายแก่ผู้อ่านมากที่สุด และบทที่ 5 ต้องเขียนตามหลักจุดประสงค์ของการวิจัย และหาเหตุผลมาสนับสนุนการอภิปราย

5. การปรับตัวของนักศึกษาที่เื่ออำนวยการในการทำวิทยานิพนธ์ให้ได้ระดับดีมาก มีการฝึกฝนตนเองให้มีความอดทนสูงในการทำงาน ปรับปรุงการทำงานให้มีความละเอียด

รอบคอบและมีความเชื่อมั่นในตนเอง สร้างนิสัยรักที่จะค้นคว้าแสวงหาความรู้ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียนในเรื่องที่วิจัย และฝึกให้มีการทำงานที่เป็นระบบ

ถาวร จันทศิริ (2539, หน้า 114) ได้ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตปริญญาโท ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร พบว่า นักศึกษาขาดความรู้เรื่องการวิจัยและขาดความเข้าใจในวิชาสถิติ ไม่มีหัวข้อวิทยานิพนธ์ที่ตนสนใจก่อนที่จะเข้ามาศึกษา

สิริรัตน์ คุณจักร (2539, หน้า 140) ได้วิเคราะห์ตัวแปรจำแนกความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ระหว่างนิสิตระดับมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่สำเร็จการศึกษาภายในสองปีการศึกษา และมากกว่าสองปีการศึกษา พบว่า ความรู้ความสามารถของนิสิตในเรื่องที่ทำวิทยานิพนธ์ ความสามารถในการเลือกเทคนิคการวิเคราะห์ทางสถิติ การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์และการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นปัจจัยที่ช่วยให้นิสิตสามารถสำเร็จการศึกษาภายใน 4 ภาคการศึกษา ส่วนนิสิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 5-6 ภาคการศึกษา มักจะมีปัญหาในด้านความรู้ความสามารถต่าง ๆ เหล่านี้ นอกจากนี้สิริรัตน์ ยังพบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวกับแหล่งข้อมูล อันได้แก่ หนังสือ ตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ความเพียงพอและทันสมัยของเอกสาร ตำรา และระบบการค้นคว้าข้อมูลที่ทันสมัย สะดวกและรวดเร็ว เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้นิสิตสำเร็จการศึกษาภายในเวลาที่หลักสูตรกำหนด

พิกุล เอกวารงกุล (2541) ได้ศึกษาปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ยังพบว่า การที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไม่ค่อยมีเวลาให้คำปรึกษาและพบปะยาก เนื่องจากมีภาระงานมากทั้งด้านการสอนและงานวิจัย เดินทางไปต่างประเทศบ่อย ทำให้นิสิตกับคณะกรรมการที่ปรึกษามีเวลาไม่ตรงกันทำให้เกิดปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์อีกด้วย

ปิยนุช มีชาญ (2543) ศึกษาปัญหาการทำวิทยานิพนธ์ของมหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พบว่า ขั้นตอนการวางแผนการทำวิทยานิพนธ์ ขั้นการดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ และขั้นการนำเสนอผลการทำวิทยานิพนธ์ โดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย และจากการเปรียบเทียบปัญหาการทำวิทยานิพนธ์ของมหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในแต่ละขั้นตอน จำแนกตามตัวแปร

สาขาวิชา สถานภาพการสมรส ประสบการณ์วิจัย ประสบการณ์ทำงาน และลักษณะ  
หน่วยงาน ไม่แตกต่างกันทั้งรายชั้นตอนและโดยรวม

จกมล มณีเดช (2544, หน้า 63-70) ศึกษาการปฏิบัติตามบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา  
ตามทัศนะของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า โดยภาพรวม  
อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การปฏิบัติตามบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา  
อยู่ในระดับมาก คือ ด้านบุคลิกภาพ ส่วนการปฏิบัติตามบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา  
อยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านการให้ความช่วยเหลือนักศึกษา การปฏิบัติตามบทบาท  
ของอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าประเด็นอื่น คือ ด้านวิชาการเมื่อพิจารณารายข้อ  
ของแต่ละด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านวิชาการ พบว่า ในภาพรวมอยู่ใน  
ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การปฏิบัติตามบทบาทของอาจารย์อยู่ใน  
ระดับมาก คือ ให้ความรู้เกี่ยวกับการลงทะเบียนเรียน ให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการแสวงหา  
ความรู้ รองลงมา การปฏิบัติตามบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาอยู่ในระดับปานกลาง คือ  
ให้คำปรึกษานักศึกษาที่ผลการเรียนต่ำ ให้ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร ส่วนการปฏิบัติตาม  
บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าประเด็นอื่น คือ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับ  
การเลื่อนสอบ ด้านวิธีการให้คำปรึกษา พบว่า การปฏิบัติตามบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา  
ตามทัศนะ ด้านวิธีการให้คำปรึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนปัญหาของ  
นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ พบว่า ปัญหาด้านวิชาการ นักศึกษาได้ข้อมูลผิดพลาด เพราะอาจารย์ให้ข้อมูล  
ทางวิชาการผิดพลาด ขาดข้อมูลข่าวสารทางวิชาการใหม่ ๆ ปัญหาในด้านวิธีการให้คำปรึกษา  
นักศึกษามีเวลาว่างไม่ตรงกับอาจารย์ที่ปรึกษาและไม่รู้เวลาว่างของอาจารย์ที่ปรึกษา  
เพราะอาจารย์ไม่มีปฏิทินนัดหมาย นักศึกษามีสิทธิเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษาไม่เท่าเทียมกัน  
ไม่ได้รับการติดตามเอาใจใส่จากอาจารย์ที่ปรึกษา และเข้ารับไปปรึกษาแต่ละครั้งใช้เวลานาน

พร พรหมหาราช (2545, หน้า 165-167) ได้ศึกษาปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์ของ  
นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า ปัญหา  
ด้านส่วนตัวของนักศึกษาในภาพรวม นักศึกษาเห็นว่าสิ่งที่เป็นปัญหาต่อการทำวิทยานิพนธ์  
คือ การปล่อยเวลาให้ล่วงเลยไปในช่วงแรกและเร่งทำวิทยานิพนธ์ในช่วงท้าย การไม่มีเวลา  
เพียงพอในการศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา หรือสื่อสิ่งพิมพ์ที่เกี่ยวข้องสำหรับการทำ  
วิทยานิพนธ์ ความวิตกกังวลเรื่องการเรียนกระบวนวิชา ทำให้การเสนอหัวข้อและ

โครงร่างวิทยานิพนธ์ช้ากว่าแผนการศึกษาของหลักสูตร และระยะเวลาที่ลาศึกษาต่อ มีช่วงเวลายำกััด ปัญหาด้านความรู้ในการทำวิทยานิพนธ์ในภาพรวม ได้แก่ การใช้ ภาษาอังกฤษในการอ่าน เขียน ติดต่อสื่อสาร ความรู้พื้นฐานไม่เพียงพอสำหรับการทำ วิทยานิพนธ์ การหาหัวข้อในการทำวิทยานิพนธ์ จำนวนหน่วยกิต และเนื้อหากระบวนวิชา ในหลักสูตรมากเกินไป ปัญหาด้านอาจารย์ที่ปรึกษาหรือคณะกรรมการที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ในภาพรวมแล้ว นักศึกษาเห็นว่าไม่เป็นปัญหาต่อการทำวิทยานิพนธ์ และ นักศึกษายังพึงพอใจในการคำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาในระดับมาก

จิระศักดิ์ บุษราภรณ์ (2546) ได้ศึกษาปัญหาการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาหลักสูตร ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีเทคนิคศึกษา สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าพระนครเหนือ ที่กำลังดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์และสำเร็จการศึกษา เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการทำวิทยานิพนธ์ จำแนกตามอายุ ปีการศึกษา รอบการศึกษา และ สภาพการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการทำวิทยานิพนธ์ของ นักศึกษาทั้งหมด 5 ด้าน มีค่าเฉลี่ยโดยรวมของปัญหาแต่ละด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับดังนี้ ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ ของนักศึกษา ด้านคุณลักษณะและสภาพแวดล้อมของนักศึกษา ด้านบทบาทของอาจารย์ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และด้านการบริการทางวิชาการของสถาบัน เมื่อเปรียบเทียบปัญหา การทำวิทยานิพนธ์จำแนกตามองค์ประกอบต่าง ๆ สรุปผลได้ดังนี้ นักศึกษาที่มีอายุ ปีการศึกษา และรอบการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการทำวิทยานิพนธ์ ในแต่ละด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนนักศึกษาที่มีสภาพ การทำแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการทำวิทยานิพนธ์ในด้านคุณลักษณะ และสภาพแวดล้อมของนักศึกษา และด้านการบริการทางวิชาการของสถาบันแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ทรงธรรม ชีระกุล (2547) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ ของมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยทักษิณ พบว่า ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จในการทำ วิทยานิพนธ์ของมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยทักษิณมากเป็นอันดับหนึ่ง คือ คุณลักษณะของ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อาจารย์ที่ปรึกษาควรทุ่มเทเวลา เอาใจใส่ดูแล และให้คำปรึกษา แนะนำนิสิตอย่างเต็มที่

ชลกมล สนองคุณ (2548) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร พบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ได้รับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละปัจจัย พบว่า

1. ปัจจัยด้านสภาพส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ประสบการณ์การทำวิจัย ประเภทการศึกษา มีผลต่อความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. ปัจจัยด้านวิชาการและในการทำวิทยานิพนธ์ ได้แก่ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีผลต่อความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมจิตร แก้วมณี (2551, หน้า 135) ได้ศึกษาปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับมหาบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อปัญหาการทำวิทยานิพนธ์ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านคุณลักษณะส่วนตัวและความพร้อมของนักศึกษา ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการของนักศึกษา ด้านคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน และด้านการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัย อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.67 เรียงลำดับดังนี้ 1) ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการของนักศึกษา มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.02 2) ด้านการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัย มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.72 3) ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.63 4) ด้านคุณลักษณะส่วนตัวและความพร้อมของนักศึกษา มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.51 และ 5) ด้านคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ค่าเฉลี่ย 2.47

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้น จะเห็นได้ว่าการทำวิทยานิพนธ์ประกอบด้วยปัจจัยหลายด้าน เมื่อรวบรวมและสรุปประเด็นปัจจัยความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์แล้ว ผู้วิจัยสรุปปัจจัยความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์เป็น 4 ด้าน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดในการวิจัยของ ชลกมล สนองคุณ (2548, หน้า 67) ได้แก่ ความรู้ทางวิชาการของนักศึกษา

การบริหารจัดการตนเองของนักศึกษา คุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ การบริการวิชาการของมหาวิทยาลัย สรุปแนวคิดในการวิจัยได้ดังนี้

### กรอบแนวคิดในการวิจัย

#### ตัวแปรอิสระ

สถานภาพนักศึกษา

1. เพศ
2. อายุ
3. สาขาวิชาที่ศึกษา
4. อาชีพ
5. ประเภทการทำวิทยานิพนธ์

#### ตัวแปรตาม

ปัจจัยความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์

1. ความรู้ทางวิชาการของนักศึกษา
2. การบริหารจัดการตนเองของนักศึกษา
3. คุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์
4. การบริการวิชาการของมหาวิทยาลัย

